

แบบรายงานการเข้าร่วมการสัมมนา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาบุคลากร

ตามที่ เลขธิการสภาผู้แทนราษฎรได้อนุญาตให้ นางบุศรา เข้มทอง นิตกรชำนาญการ และ นายณัฐพล ยิ่งกล้า นิตกรชำนาญการ (ปฏิบัติหน้าที่แทน นายเชษฐา ทองยิ่ง วิทยากรชำนาญการพิเศษ) กลุ่มงานบริการวิชาการ ๓ สำนักวิชาการ เข้าร่วมการสัมมนา งาน “วันนิคม จันทรวิฑูร” ประจำปี ๒๕๕๖ เรื่อง “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยรองรับประชาคมอาเซียน” ในวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ เวลา ๑๒.๓๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุม จอมพล ป.พิบูลสงคราม ชั้น ๕ กระทรวงแรงงาน นั้น

บัดนี้ การเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการสิ้นสุดลงแล้ว จึงขอเสนอรายงาน ดังนี้

๑. รายละเอียดการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ

วัน/เดือน/ปี	เวลา	หัวข้อเรื่อง
๓๑ ต.ค ๕๖	๑๒.๓๐ - ๑๒.๔๕ น.	ลงทะเบียน
	๑๒.๔๕ - ๑๓.๑๐ น.	แนะนำการจัดงานและวิดิทัศน์ประวัติและผลงานของศาสตราจารย์นิคม จันทรวิฑูร
	๑๓.๑๐ - ๑๓.๑๕ น.	กล่าวรายงานการจัดงานโดย ศ.ดร.ธีระ ศรีธรรมรักษ์ ประธานมูลนิธินิคม จันทรวิฑูร
	๑๓.๑๕ - ๑๓.๓๐ น.	กล่าวเปิดงานโดย นายวิสา คันทัพ ผู้ช่วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
	๑๓.๓๐ - ๑๓.๔๕ น.	การแนะนำองค์ปาฐก โดย นายพงศ์ศักดิ์ เปล่งแสง กรรมการมูลนิธินิคม จันทรวิฑูร
	๑๓.๔๕ - ๑๔.๔๕ น.	ปาฐกถาหัวข้อ “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชาชนรองรับประชาคมอาเซียน” โดย ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ประธานคณะกรรมการพิจารณากฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ปัจจุบัน) และอดีตเลขธิการสภาผู้แทนราษฎร
	๑๔.๑๕ - ๑๕.๓๐ น.	การอภิปรายเชิงนโยบาย หัวข้อ “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยรองรับประชาคมอาเซียน” โดย ๑. ศาสตราจารย์เกษมสันต์ วิลาวรรณ อดีตผู้พิพากษาอาวุโส ศาลแรงงานกลาง ๒. นายสิทธิอุดม หนูฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงาน

วัน/เดือน/ปี	เวลา	หัวข้อ
		๓. นายปณิธิ ศิริเขต (อดีต) อนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สภาผู้แทนราษฎร ๔. นางสุนี ไชยรส รองประธานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย ๕. นายอภิมุข สุประสิทธิ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ๖. นายธนพล สินธรา นิตกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ดร. โชคชัย สุทธาเวศ เลขาธิการมูลนิธินิคม จันทรวินุร และอาจารย์คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ดำเนินการอภิปราย)
	๑๕.๓๐ - ๑๖.๐๐ น.	ซักถามและร่วมแสดงความคิดเห็นโดยผู้แทนองค์การนายจ้างและแรงงานและผู้เข้าร่วมสัมมนา
	๑๖.๐๐ - ๑๖.๑๕ น.	การให้ความเห็นต่อการปาฐกถาและการอภิปราย โดย ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ เลขาธิการ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ
	๑๕.๑๕ - ๑๖.๓๐ น.	กล่าวสรุปและปิดการสัมมนา โดย หม่อมหลวง ปุณศรี สมิตี รองปลัดกระทรวงแรงงาน

๒. จำนวนผู้เข้าร่วมการสัมมนาทางวิชาการ

จำนวนโดยประมาณ ๒๐๐ คน ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานราชการ สถานประกอบการ คนทำงาน นายจ้าง ผู้นำแรงงาน นักพัฒนา นักศึกษา สื่อมวลชน และบุคคลที่สนใจ

๓. สรุปสาระสำคัญจากการเข้าร่วมการสัมมนา ดังนี้

จากการสัมมนาดังกล่าว สามารถสรุปสาระสำคัญได้ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ การปาฐกถาและการอภิปรายเชิงนโยบาย ดังนี้

๓.๑ การปาฐกถาหัวข้อ “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนรองรับประชาคมอาเซียน” โดย ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒนกุล ประธานคณะกรรมการพิจารณากฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ปัจจุบัน) และอดีตเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และ

๓.๒ การอภิปรายเชิงนโยบาย หัวข้อ “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยรองรับประชาคมอาเซียน” โดย

๑) ศาสตราจารย์เกษมสันต์ วิลาวรรณ อดีตผู้พิพากษาอาวุโส ศาลแรงงานกลาง

๒) นายสิทธิอุดม หนูฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

๓) นายปณิธิ ศิริเขต (อดีต) อนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สภาผู้แทนราษฎร

๔) นางสุนี ไชยรส รองประธานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

๕) นายอภิมุข สุประสิทธิ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๖) นายธนพล สีนธารา นิตกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สรุปได้ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล ประธานกรรมการพิจารณากฎหมายสวัสดิการสังคม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้กล่าวปาฐกถาในหัวข้อ “การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนรองรับประชาคมอาเซียน” ว่า ปัจจุบันร่างกฎหมายที่กระทรวงแรงงานได้ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณานั้นได้มีการยกยกร่างปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวมีการร้องเรียนจากลูกจ้างเข้ามากรณีลูกจ้างถูกเลิกจ้างแล้วนายจ้างไม่บอกกล่าวจึงไม่ได้รับค่าจ้าง ดังนั้น จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้มีความสอดคล้องกับกรณีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้รับความเป็นธรรมจากทุกฝ่าย โดยต้องคำนึงถึงการทำตามข้อตกลงในอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคม และ ฉบับที่ ๙๘ ว่าด้วย สิทธิการรวมตัวกันและการเจรจาต่อรอง ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ ซึ่งมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับองค์การแรงงานระหว่างประเทศที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก ส่วนสาเหตุที่ทำให้กระบวนการพิจารณาแต่ละขั้นตอนเกิดความล่าช้าเนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน

๒. ศาสตราจารย์เกษมสันต์ วิลาวรรณ อดีตผู้พิพากษาอาวุโส ศาลแรงงานกลาง กล่าวว่า ในอาเซียนจะเน้นเรื่องแรงงานเป็นสำคัญและอีกไม่นานจะมีการเพิ่มแรงงานเกี่ยวกับวิชาชีพขึ้น ๗ สาขา ได้แก่ สาขาวิศวกรรม สาขาพยาบาล สาขาสถาปัตยกรรม สาขาบัญชี สาขาแพทย์ สาขาทันตแพทย์และสาขาการท่องเที่ยว ซึ่งสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศจะให้การยอมรับในวุฒิการศึกษาหรือประสบการณ์ที่ได้รับ และคุณสมบัติที่เป็นไปตามข้อกำหนด หรือ ใบอนุญาตหรือใบรับรองที่ได้รับในประเทศสมาชิกอื่น เพื่อวัตถุประสงค์ในการออกใบอนุญาตหรือใบรับรองให้แก่ผู้ให้บริการ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและประโยชน์สูงสุดอย่างเท่าเทียมกัน สำหรับในประเทศไทยนั้นยังมีปัญหาอยู่หลายประการเนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีกฎหมายเกี่ยวกับการเลิกจ้างมากที่สุดในโลก ดังนั้นการปฏิรูปกฎหมายเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียนจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงการปรับกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๘ ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ เช่นในเรื่องของการจ้างงาน การให้แรงงานสัญชาติอื่นสามารถรับจ้างและทำงานได้ และปรับปรุงแก้ไขเรื่องการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ต้องมีการเข้าถึงได้อย่างง่าย สะดวกและไม่ซับซ้อนเพื่อง่ายต่อการทำงานของแรงงานต่างชาติในกลุ่มอาเซียน

๓. นายสิทธิอุดม หนูฤทธิ์ ผู้อำนวยการกองกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กล่าวว่า ประเทศไทยมีกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๕ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ที่เห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมในบางประเด็น เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักสากล ในการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังมีบทบัญญัติบางมาตราที่จำกัดสิทธิแรงงานต่างด้าว เช่น มาตรา ๘๘

มาตรา ๑๐๑ ที่ควรมีการแก้ไขให้สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ส่วนพระราชบัญญัติประกันสังคม ควรแก้ไขในเรื่องบำเหน็จชราภาพ โดยเพิ่มเป็นวรรค ๓ ของมาตรา ๘๗ เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีสิทธิได้รับบำเหน็จชราภาพด้วย

๔. นายปณิธิ ศิริเชต (อดีต) อนุกรรมการปรับปรุงกฎหมายด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน สภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า การปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทยเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต้องอยู่บนพื้นฐานความเป็นอัตลักษณ์อาเซียน และต้องมีการให้โอกาสให้ความร่วมมือกันและต้องมีการคุ้มครองสิทธิและประโยชน์ของคนไทยด้วย ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องมีนโยบายที่ชัดเจน โดยในแต่ละกระทรวงจะต้องมีการร่วมมือกันทำงานมิใช่แยกกันต่างคนต่างทำ เพราะเรื่องของแรงงานไม่ได้เกี่ยวข้องกับเฉพาะกระทรวงแรงงานเท่านั้นแต่ยังเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวงด้วยจึงจำเป็นต้องมีนโยบายร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน สำหรับในส่วนของกระทรวงแรงงานนั้นสิ่งที่ต้องมีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมดังกล่าว คือ ต้องมีการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงต่างๆให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ILO มาตรา ๘๗ และมาตรา ๑๔๓ เรื่องการอพยพของแรงงานต่างชาติ เพื่อสร้างโอกาสในการทำงาน ซึ่งต้องมีความชัดเจนในการแยกให้ออกกว่าเป็นการอพยพหรือเป็นการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และจะต้องมีการปรับกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ในประเด็นเกี่ยวกับเสรีภาพในการเจรจาต่อรอง และการระงับข้อพิพาทแรงงาน ตามกฎบัตรอาเซียนในหมวด ๔ (ASEAN CHARTER) ที่ว่าด้วยกระบวนการจัดการความขัดแย้ง

๕. นางสุนี ไชยรส รองประธานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย กล่าวว่า กฎหมายแรงงานของไทย แม้จะก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ แต่ก็ยังมีปัญหาในเชิงเนื้อหาสาระและกลไกการบังคับใช้ในภาพรวม ที่สำคัญมีข้อจำกัดในกลไกคุ้มครองการรวมกลุ่ม การเจรจาต่อรองร่วมในกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ การเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ มีพระราชบัญญัติคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายเกิดขึ้น กำหนดให้มีคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) โดยกำหนดยุทธศาสตร์เร่งด่วนที่สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนาระบบกฎหมายด้านสวัสดิการสังคม จึงให้ความสำคัญในการศึกษาและพัฒนามาตรฐานแรงงานร่วมของอาเซียนตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน คู่ขนานกับการปฏิรูปกฎหมายแรงงานของประเทศไทย คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย (คปก.) กำลังศึกษาและยกร่างมาตรฐานแรงงานร่วมของอาเซียน โดยเน้นการอิงหลักมาตรฐานทางสากล ว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานในการทำงาน เพื่อให้มีเกณฑ์กลางในการประกันสิทธิสำหรับคนทำงานทุกคน โดยไม่คำนึงถึงสัญชาติและการเข้าเมือง เพื่อให้ทุกรัฐปฏิบัติต่อคนทำงานทุกคนอย่างเสมอภาค ซึ่งควบคู่กับการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายแรงงานของไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานแรงงานของอาเซียนดังกล่าวด้วย โดยจะทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ภาคประชาสังคมและขบวนการแรงงานในประเทศไทยและประเทศสมาชิกของอาเซียนไปด้วย

๖. นายอภิมุข สุประสิทธิ์ กรรมการร่างกฎหมายประจำสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กล่าวว่า ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนหรือเสาสังคมนั้น มีกระทรวงที่เกี่ยวข้องคือ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการศึกษา กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งแต่ละกระทรวงนั้นมีกฎหมาย

รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอยู่แล้ว แต่ในการเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนควรต้องให้การคุ้มครองแรงงานด้านสังคม โดยใช้มาตรการในการบริหารเพื่อเข้ามาดำเนินการให้เกิดสัมฤทธิ์ผล ดังนั้นประเทศไทยควรมีการกำหนดกลไกการประสานงานพร้อมกับการปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพแก่แรงงานในประเทศไทยและแรงงานในกลุ่มประเทศอาเซียนให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน

๗. นายธนพล สินธารา นิตกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร กล่าวว่า สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเพียงหน่วยงานสนับสนุนให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในอดีตที่ผ่านมา นายเอกพร รักความสุข อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีการรวบรวมข้อมูลและเสนอให้มีการจัดทำประมวลกฎหมายแรงงาน เพื่อให้มีความสะดวกในการบังคับใช้ แต่ก็ไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากปัญหาทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยครั้ง ปัจจุบันทางสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้มีการเตรียมความพร้อมด้วยการจัดทำ ASEAN UNIT เพื่อสนับสนุนงานที่เกี่ยวกับอาเซียนใน ๓ สาขาหลัก คือ ด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมวัฒนธรรม เป็นการจัดทำ คั่นคว่ำรวบรวมข้อมูลเพื่อเสนอให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแ่งมุมของอาเซียนทั้ง ๓ สาขาหลักที่กล่าวมา

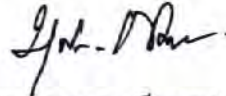
ศ.ดร.จีระ หงส์ลดารมภ์ เลขาธิการ มูลนิธิเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระหว่างประเทศ ได้ให้ความเห็นต่อการปาฐกถาและการอภิปรายว่า กระทรวงแรงงานต้องรับผิดชอบเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิรูปกฎหมายเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเห็นได้ว่าขณะนี้ทางกระทรวงแรงงานก็ได้มีการดำเนินการในหลายๆเรื่องเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขกฎหมายแรงงานที่กระทรวงแรงงานรับผิดชอบอยู่เพื่อให้สอดคล้องตามอนุสัญญา ILO ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันไว้ แต่ก็อาจจะมีปัญหาอยู่บ้างซึ่งคงจะต้องมีการพัฒนากันไปเพื่อให้เหมาะสมและสามารถนำมาใช้เพื่อรองรับแรงงานในกลุ่มอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต อย่างไรก็ตาม กระทรวงแรงงานในฐานะหน่วยงานภาครัฐที่จะบริหารแรงงานไทยสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผลการสัมมนาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาทบทวนการดำเนินงานด้านกฎหมายของกระทรวงและหน่วยงานระดับกรมต่างๆ ที่จะเอื้อให้เศรษฐกิจการประกอบการ และแรงงานได้ประโยชน์ร่วมกันมากยิ่งขึ้นต่อไป

หม่อมหลวงปุ่นพริก สมิติ รองปลัดกระทรวงแรงงาน กล่าวปิดสัมมนา งานวันนิคม จันทรวีฑูร ว่า ประเด็นสาระสำคัญที่ได้จากการอภิปรายของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายแรงงานไทย และจากความเห็นของผู้ร่วมงานสัมมนาในครั้งนี้ อาทิ มาตรการแรงงานสากลขององค์การแรงงานระหว่างประเทศจำเป็นที่ประเทศไทยต้องยึดถือเพื่อความก้าวหน้า การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีระหว่างประเทศซึ่งต้องตรวจสอบกฎหมายต่าง ๆ อย่างละเอียดเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของประชาคมอาเซียน ความก้าวหน้าของการพัฒนาหรือปฏิรูปกฎหมายไทยค่อนข้างล่าช้า เนื่องจากปัญหาด้านกฎหมายแต่ละฉบับเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายจึงต้องใช้เวลาในการตกลงร่วมกัน นอกจากนี้ประเด็นปัญหาเรื่องการบังคับใช้กฎหมายบางฉบับยังไม่สามารถบังคับใช้อย่างสมบูรณ์และความจำเป็นในอนาคตที่จะให้หน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการปฏิรูปกฎหมายร่วมกัน อาทิ คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย กระทรวงแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และรัฐสภา

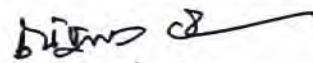
๔. การนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมสัมมนาใช้ในการปฏิบัติงาน

๑. ได้รับข้อมูล ความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆในการพัฒนาหรือปฏิรูปกฎหมายแรงงาน รวมทั้งปัญหาการบังคับใช้กฎหมายแรงงานในประเทศไทยในปัจจุบันภายใต้ทิศทางของประชาคมอาเซียนที่จะมีผลกระทบต่อแรงงานในประเทศไทยและแรงงานในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

๒. นำข้อมูลที่ได้รับจากการบรรยาย และการอภิปราย เก็บรวบรวมไว้ในฐานข้อมูลวิชาการเพื่อใช้ในการให้บริการข้อมูลทางวิชาการแก่สมาชิกรัฐสภา

(นางบุศรา เข้มทอง)
นิติกรชำนาญการ

(นายณัฐพล ยิ่งกล้า)
นิติกรชำนาญการ